

Kas jāņem vērā, izvēloties un slēdzot līgumu ar autoskolu

Publicēts: 04.11.2020.

RŪPĪGI IZVĒRTĒJIET AUTOSKOLU PIEDĀVĀJUMUS!

(piedāvātās atlaides, galīgā cena u.c.)

Izvērtējot autoskolu piedāvājumus, pievērsiet uzmanību:

- vai autoskolas reklāmā un citos komerciālajos paziņojumos piedāvātajā cenā par transportlīdzekļa vadītāju teorētisko apmācību ir ietverti visi maksājumi (maksā par patērētāja reģistrāciju autoskolā, par apmācības kartes izsniegšanu patērētājam, par patērētāja reģistrāciju valsts akciju sabiedrībā „Ceļu satiksmes drošības direkcija” (turpmāk – CSDD), ar patērētāja dokumentu noformēšanu autoskolā saistītā maksa);

normatīvajiem aktiem neatbilstošs piemērs, autoskolas reklāmas piedāvājums satur apgalvojumus: „Teorijas apmācība – 5 nedēļas, teorijas maksa tikai 40,00 eiro. Pie mums nav slēpto maksājumu”, kas patērētājam rada pārliecību par to, ka reklāmas piedāvājums satur izsmeļošu maksājumu uzskaitījumu par autoskolas organizētajām teorijas apmācībām „B” transportlīdzekļa vadītāja kategorijas iegūšanai. Vērtējot reklāmā ietvertu apgalvojumu kontekstā ar līgumā noteikto, ka „B” kategorijai teorētiskais kurss 40,00 eiro un 40,00 eiro apmācību karte, dokumentu noformēšana, skolas teorijas eksāmens, reģistrācija CSDD, pieteikšana eksāmenam CSDD, nodokļi, tika secināts, ka reklāmā minētajā „teorijas maksā” neietilpst maksa par: 1) apmācības karti; 2) dokumentu noformēšanu; 3) skolas teorijas eksāmenu; 4) reģistrāciju CSDD; 5) pieteikšanu eksāmenam CSDD; 5) nodokļi, kas patērētājam kopsummā papildus reklāmā minētajai maksai izmaksā vēl 40,00 eiro.

- vai autoskolas piedāvātajā braukšanas apmācību cenā ir iekļauta maksa par degvielu un automašīnu izmantošanu;
- kāda ir eksāmenu vai ieskaīšu procedūra autoskolā;

Piemēram, var būt gadījumi, kad vadītāju teorētiskā apmācība ir bez maksas, bet, lai saņemtu autoskolas atļauju kārtot CSDD transportlīdzekļa vadītāja teorētisko eksāmenu, autoskolā ir jānokārto vairākas maksas ieskaītes par katru apmācības tēmu.

- vai papildus autoskolas transportlīdzekļa vadītāja teorētiskās apmācības eksāmenam ir nepieciešams kārtot arī autoskolas braukšanas eksāmenu (autoskolas braukšanas eksāmena atkārtota kārtošana var radīt papildu izmaksas).

IEPAŽĪSTĪETIES AR LĪGUMA NOTEIKUMIEM!

Pirms parakstāt līgumu ar autoskolu, obligāti izlasiet to un pārliecinieties, vai izprotat līguma saturu. Jautājiet, lai neskaidrie līguma punkti jums tiktu izskaidroti un netaisnīgie līguma punkti tiktu mainīti.

Svarīgi!

Apmācību veic, pamatojoties uz rakstisku līgumu, kurš noslēgts starp apmācāmo personu un autoskolu un kurā tiekatspoguļoti būtiskākie apmācības nosacījumi (tai skaitā autoskolas un apmācāmās personas tiesības un pienākumi, maksa par teorētisko

priekšmetu apmācību un par vienu braukšanas mācību stundu, samaksas kārtība, reģistrācijas kārtība mācību grupā, nodarbību grafiks, teorētisko priekšmetu un braukšanas apmācības kārtība, kārtība, kādā apmācāmā persona atskaitāma no mācību grupas).

Iepazīstoties ar līguma noteikumiem, pievērsiet uzmanību:

- Apmācības izmaksām un norēķinu kārtībai

Vai līgumā ir norādīts un Jums saprotams, kādas ir visas ar pakalpojuma saņemšanu saistītās izmaksas.

- Līguma spēkā stāšanās, grozīšanas un izbeigšanas kārtībai

Vai līguma izbeigšanas kārtība ir atbilstoša MK 2010.gada 13.aprīļa noteikumos Nr.358 „Noteikumi par transportlīdzekļu vadītāju apmācību un transportlīdzekļu vadītāju apmācības programmām” (turpmāk – Noteikumi) noteiktajam.

Piemēram, atbilstoši Noteikumu 42.punktam autoskola ir tiesīga atskaitīt apmācāmo personu no mācību grupas kavējumu dēļ gadījumos, kad netiek apmeklēts vairāk kā 10% no kopējā nodarbību skaita, līdz ar to tāds līguma noteikums kā: „Līgums tiek uzskatīts par lauztu un Skolēns tiek atskaitīts no Autoskolas, ja viņš vairākkārt neattaisnotu iemeslu dēļ kavējis nodarbības vai nav izpildījis kādu no šī Līguma nosacījumiem”, var nostādīt patērētāju neizdevīgā situācijā un atsevišķos gadījumos ir vērtējams kā netaisnīgs līguma noteikums.

- Mācību procesa norises kārtībai

Vai līgumā ir atrunāta un Jums saprotama teorētisko priekšmetu un braukšanas apmācības kārtība, kārtība, kādā tiek kārtoti autoskolas noteiktie eksāmeni (prasības, nosacījumi, vai ir skolas braukšanas eksāmens, eksāmena derīguma termiņš utt.).

Piemēram, līgumā noteikts: „Parakstot šo līgumu, kursants apliecina, ka iepazinies ar mācību programmu, nodarbību sarakstu un eksāmenu termiņiem un apņemas tos ievērot”.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk – PTAL) 6.panta septīto daļu, ja pārdevējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt, līdz ar to šāda līgumā noteiktā apspriešanas klauzula neaplicina konkrētu līguma noteikumu apspriešanu ar patērētāju.

Konkrētajā līguma punktā paredzēts, ka, parakstot līgumu, patērētājs ir iepazinies ar mācību programmu, nodarbību sarakstu un eksāmenu termiņiem, tomēr nav skaidrs, vai minētā informācija ir iekļauta līgumā vai arī tiek nodrošināta patērētājam citā veidā. Vienlaikus jāvērs uzmanība, ka saskaņā ar Noteikumu 36.punktu nodarbību grafikam kā vienam no būtiskajiem apmācības nosacījumiem ir jābūt apspoguļotam līgumā.

- Patērētāja tiesībām un pienākumiem

Vai līgumā abām līgumslēdzējām pusēm ir vienlīdzīgas tiesības.

Vai Jums ir saprotami līgumā noteiktie pienākumi un tiesības.

Normatīvajiem aktiem neatbilstošs piemērs,

„Skolēnam ir pienākums savlaicīgi ierasties uz nodarbībām saskaņā ar Autoskolas tematisko plānu”.

Atbilstoši PTAL 6.panta otrajai daļai līguma noteikumi formulējami vienkāršā un saprotamā valodā, savukārt šī panta otrajā prim daļā ir paredzēts, ka neskaidri un neprecīzi līguma noteikumi tiek tulkoti par labu patērētājam. No minētajām tiesību normām izriet, ka līguma noteikumiem ir jābūt izteiktiem tādā redakcijā, lai patērētājam būtu saprotama to jēga un piemērošanas sekas. Augstākminētajā piemērā paredzēts, ka patērētājam, kurš izmanto komersanta sniegto pakalpojumu, ir pienākums ierasties uz nodarbībām saskaņā ar „Autoskolas tematisko plānu”. Konkrētajā gadījumā no līguma nebija saprotams, kas ir uzskatāms par „Autoskolas tematisko plānu”, kā arī, kādā veidā patērētājam ir nodrošināta pieeja šim dokumentam.

- Vai līgumā ir paredzēta maksa par braukšanas instruktora maiņu.
- Vai līgumā ir atrunāta un Jums saprotama kārtība, kādā tiek kārtoti autoskolas noteiktie eksāmeni – prasības, izmaksas, nosacījumi u.c.
- Vai līgumā ir noteikti konkrēti un samērīgi gadījumi, par kuriem piemērojama kompensācija vai līgumsods.

Piemēram,

„Ja kursants nokavē maksājumu vai neuzsāk praktisko braukšanu līgumā noteiktajā termiņā, atlaide teorijai netiek piemērota, un kursantam ir jāmaksā pilna teorijas maksa 98,00 eiro”.

Saskaņā ar PTAL 6.panta trešās daļas 4.punktu par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līguma neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas un nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus. Civillikuma 1717.pants nosaka, ka līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, taču tam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei. Ņemot vērā iepriekš minēto, katrā konkrētajā gadījumā, vērtējot līgumsoda apmēru, pakalpojuma sniedzējam ir jāspēj sniegt skaidrojumu par līguma noteikumos ietvertu kompensāciju ekonomisko pamatojumu, proti, kādi zaudējumi rodas komersantam patērētāja pārkāpuma gadījumā, kura dēļ tiek lauzts līgums, tostarp, ņemot vērā līguma laušanas brīdi (piemēram, vai zaudējumi ir lielāki/mazāki, ja līgums tiek lauzts pirms apmācību sākuma, pēc teorijas apgūšanas u.tml.). Saņemot komersanta paskaidrojumus par līgumā ietvertās kompensācijas ekonomisko pamatojumu, konkrētajā līguma noteikumā PTAC nesaskatīja netaisnīga līguma noteikuma pazīmes.

- Autoskolas tiesībām un pienākumiem

Vai pakalpojuma sniedzējam līgumā nav paredzētas neierobežotas tiesības izbeigt līgumu.

Normatīvajiem aktiem neatbilstošs piemērs,

„Autoskola ir tiesīga izbeigt līgumu pirms termiņa, ja kursants nav izpildījis kādu no saistībām, kuras viņš ir uzņēmis, parakstot šo līgumu”.

Saskaņā ar Noteikumu 42.punktu, ja mācību grupā reģistrētā persona neapmeklē vairāk kā 10% no attiecīgajai mācību programmai noteiktā minimālā nodarbību skaita, autoskola saskaņā ar starp apmācāmo personu un autoskolu noslēgto līgumu to atskaita no mācību grupas un svitro no mācību grupas žurnāla. No iepriekš minētās tiesību normas izriet, ka autoskola ir tiesīga atskaitīt apmācāmo personu no mācību grupas, bet tas, pamatojoties uz nodarbību neapmeklēšanu, var notikt vienīgi tajos gadījumos, kad netiek apmeklēts vairāk kā 10% no kopējā nodarbību skaita. Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz PTAL 6.panta trešās daļas 1.punktu kopsakarā ar 5.panta otrās daļas 5.punktu, šāds līguma noteikums patērētāju var nostādīt neizdevīgā situācijā un atsevišķos gadījumos ir vērtējams kā netaisnīgs līguma noteikums.

- Kārtībai, kādā tiek risināti strīdi un nesaskaņas

Vai līgumā nav ietverta šķīrējtiesas klauzula.

Normatīvajiem aktiem neatbilstošs piemērs,

„Visi strīdi un nesaskaņas par šo Līgumu, ko nevar noregulēt starp Pusēm pārrunu ceļā, tiks atrisināti šķīrējtiesā atbilstoši LR likumdošanas aktiem un šīs Šķīrējtiesas reglamentam”.

Pamatojoties uz PTAL 6.panta trešās daļas 7.punktu, līgumu noteikumi, kas izslēdz vai kavē patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai tiesā vai izmantot tādas aizsardzības līdzekļus, īpaši tādas, kuri paredz strīdu izskatīšanu šķīrējtiesā, nepamatoti ierobežo patērētājam pieejamo pierādījumu izmantošanu vai uzliek patērētājam pierādīšanas pienākumu, kurš saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir citas līgumslēdzējas puses pienākums, uzskatāmi par netaisnīgiem līguma noteikumiem.

<https://www.ptac.gov.lv/lv/kas-janem-vera-izveloties-un-sledzot-ligumu-ar-autoskolu>